

વાર્ષિક વિકાસ યોજના ૨૦૧૩-૧૪

મત્સ્યોદ્યોગ



# વિઝન

- સલામત આધુનિક અને નફાકારક મત્સ્યોદ્યોગ- મત્સ્યોદ્યોગ પ્રવૃત્તિ સાથે સંકળાયેલા સાગરખેડૂઓનું જીવનધોરણ ઉંચુ લાવવું, રોજગારીની નવી તકો ઉભી કરવી, આવક વધારવી અને નવા આધુનિક સંશોધનોનો ઉપયોગ કરવા પ્રોત્સાહન આપવું, કુદરતી અને માનવ સર્જીત આફતો વખતે તેમની સલામતીને પ્રાધાન્ય આપવું.
- સલામત, આધુનિક અને નફાકારક મત્સ્યોદ્યોગ માટે મત્સ્યોદ્યોગ કાયદાની અમલવારી.
- વેસલ્સ ટ્રેડીંગ સીસ્ટમ- બોટ રજીસ્ટ્રેશન-લાયસન્સ- માછીમારોને બાયો મેટ્રીક કાર્ડ- બોટ મુવમેન્ટ સીસ્ટમ.
- આંતરદેશીય મત્સ્યોદ્યોગ માં મત્સ્ય ઉત્પાદન વધારવા માટે, યરલીંગ મત્સ્ય બીજ સંગ્રહ માટે મત્સ્યબીજ ઉછેરની જગ્યાનો વિકાસ, નવી પ્રજાતિઓનો ઉછેર.

# વિઝન (ચાલુ)

- ભાંભારપાણી વિસ્તારમાં મત્સ્ય ઉત્પાદન વધારવા માટે નવી પ્રજાતિઓનો ઉછેર અને આંતર માળખાકીય સુવિધાઓ પુરી પાડવી.
- ભાંભરાપાણીના મત્સ્યોદ્યોગ માટે જમીન ફાળવણીની નીતીમાં સુધારો કરવો.
- પોસ્ટ હાર્વેસ્ટ ટેકનોલોજી- વેલ્યુ એડીશન માટે ના કાર્યક્રમો અમલમાં મુકવા.
- સ્વચ્છ અને આરોગ્યપ્રદ મત્સ્ય વિત્તરણની વ્યવસ્થા.
- અદ્યતન મત્સ્ય બંદરો તથા મત્સ્ય ઉત્તરણ કેન્દ્રો વિકસાવવા.
- માછીમાર કલ્યાણકારી યોજનાઓનો અમલ.




# મત્સ્યોદ્યોગ ઉડતીનજરે



	ભારત	ગુજરાત
દરીયા કિનારો [ કી.મી.]	૮૧૧૮	૧૬૦૦
ખંડીય છાજલી [ લાખ ચો.કી.મી. ]	૫.૧૦	૧.૬૪
એકસ્કલુઝીવ ઇકોનોમીક ઝોન [ લાખ ચો.કી.મી. ]	૨૦.૨૦	૨.૧૪
દરીયાઇ મત્સ્ય ઉત્પાદન ૨૦૧૦-૧૧ [ લાખ મે.ટન.]	૩૦.૩૯ (2008-09)	૬.૮૯
આંતરદેશીય મત્સ્ય ઉત્પાદન ૨૦૧૦-૧૧ [ લાખ મે.ટન.]	૪૫.૭૭ (2008-09)	૦.૮૬
કુલ મત્સ્ય ઉત્પાદન [ લાખ મે.ટન.]	૭૬.૧૬	૭.૭૫
જળાશય વિસ્તાર (લાખ હેકટર)	૨૦.૩૧	૩.૪૮
તળાવો વિસ્તાર (લાખ હેકટર)	૨૩.૮૧	૦.૨૨
એકવાકલ્ચર માટેનો સુયોગ્ય વિસ્તાર (લાખ હેકટર)	૮.૬૭	૦.૮૯

Dt:IMWMMU 0[DMUI\FOLS DFICTL

માછીમાર વસ્તિ	૫.૫૯ લાખ (૮૮,૩૫૮ કુટુંબો)	
ક્રિયાશીલ માછીમારો	૨.૧૮ લાખ	
સાક્ષરતા	૪૧.૬૨ (૨૦૦૭)	
મત્સ્ય હોડીઓની સંખ્યા વર્ષ ૨૦૧૧-૧૨		
	ટ્રોલર	૭૬૨૦
	ગીલનેટર	૨૦૬૨
	એફઆરપી(ઓબીએમ)	૮૭૪૨
	એફઆરપી(આઇબીએમ)	૩૬૯૭
	અન્ય યાંત્રીક હોડીઓ	૨૪૯૧
	બિન યાંત્રીક હોડીઓ	૧૨૧૫૮
	<b>કુલ</b>	<b>૩૬૭૭૦</b>
	મત્સ્ય ગામમાં સરેરાશ વસ્તિ	૫૨૮
	મત્સ્યોદ્યોગ સહકારી મંડળી સભ્ય સંખ્યા	૬૨૩ ૮૯૫૦૭

## મત્સ્ય ઉત્પાદન

વર્ષ	હજાર મે.ટન.		
	દરીયાઈ (મહત્તમ ઉત્પાદન ક્ષમતા- ૭૦૩)	આંતરદેશીય (મહત્તમ ઉત્પાદન ક્ષમતા- ૧૨૦)	કુલ
૨૦૦૭-૦૮	૬૮૧	૭૯	૭૬૦
૨૦૦૮-૦૯	૬૮૪	૮૨	૭૬૬
૨૦૦૯-૧૦	૬૮૭	૮૪	૭૭૧
૨૦૧૦-૧૧	૬૮૯	૮૬	૭૭૫
૨૦૧૧-૧૨	૬૯૨	૯૧	૭૮૩
૨૦૧૨-૧૩	૬૯૪	૯૫	૭૮૯

# ગુજરાત રાજ્ય ની મત્સ્ય અને મત્સ્ય પેદાશોની નિકાસ

અ.નં.	વર્ષ	જથ્થો મે.ટનમાં	કિંમત રૂ. કરોડમાં	કિંમત (US\$ માં)
૧	૨૦૦૭-૦૮	૧૫૦૭૨૭	૧૧૪૧.૯૭	૨૮૫.૪૬
૨	૨૦૦૮-૦૯	૧૬૪૭૨૫	૧૪૮૫.૭૨	૩૨૫.૨૫
૩	૨૦૦૯-૧૦	<u>૧૮૩૮૬૯</u>	<u>૧૮૩૮.૭૫</u>	૩૯૬.૩૫
૪	૨૦૧૦-૧૧	<u>૧૯૮૨૯૭</u>	<u>૨૧૫૬.૨૦</u>	-----
૫	૨૦૧૧-૧૨	<u>૧૯૬૮૫૦</u>	<u>૨૫૩૩.૯૯</u>	
૬	૨૦૧૨-૧૩	<u>૨૪૨૦૫૭</u>	<u>૨૯૨૯.૬૧</u>	



## મત્સ્યોદ્યોગ ખાતાની મુખ્ય પ્રવૃત્તિઓ

- (૧) આંતરદેશીય મત્સ્યોદ્યોગ:-
- (૨) ભાંભરાપાણીમા મત્સ્યોદ્યોગ:-
- (૩) દરીયાઇ મત્સ્યોદ્યોગ
- (૪) માળખાકીય સવલતો
- (૫) કાયદાઓનું નિયમન
- (૬) માછીમારોની કલ્યાણકારી પ્રવૃત્તિ



# મત્સ્યોદ્યોગ ખાતાની મુખ્ય પ્રવૃત્તિઓ

## (1) આંતરદેશીય મત્સ્યોદ્યોગ:-

- મત્સ્ય બીજ ઉત્પાદન ( મત્સ્ય બીજ ઉત્પાદન માં સ્વ નિર્ભર)
- સ્થાનિક માછીમાર યુવાનો દ્વારા મત્સ્યબીજનો ઉછેર (ગ્રામ્ય રોજગારી)
- ગ્રામ્ય તળાવોમાં મત્સ્યોદ્યોગ (મત્સ્ય ઉત્પાદન તથા ગ્રામ્ય રોજગારી તથા ગ્રામ પંચાયતોની આવકમાં વધારો )
- જળાશય મત્સ્યોદ્યોગ (સ્થાનિક માછીમારોને રોજગારી, અસરગ્રસ્તોનો પુનઃવસવાટ)
- સ્થાનિકો દ્વારા છૂટક મત્સ્ય વેંચાણને પ્રોત્સાહન
- આંતરદેશીય મત્સ્યોદ્યોગની તાલીમ

# મત્સ્યોદ્યોગ ખાતાની મુખ્ય પ્રવૃત્તિઓ

## (૨) ભાંભરાપાણીમા મત્સ્યોદ્યોગ:-

- રાજ્ય સરકારની પોલીસી મૂજબ માસ્ટર મેપીંગ કરી રેવન્યુ ડીપાર્ટમેન્ટ મારફત જમીનની ફાળવણી
- કોસ્ટલ એકવાકલ્ચર ઓથોરીટી એક્ટ મુજબ એકવાકલ્ચર ફાર્મનું રજીસ્ટ્રેશન
- આનુસાંગિક માળખાકીય સવલતો પુરી પાડવી જેવી કે રોડ, વીજ લાઇન, પીવાનું પાણી, ડ્રેનેજ વિ.
- ભાંભરાપાણીના મત્સ્યોદ્યોગ ની તાલીમ

# મત્સ્યોદ્યોગ ખાતાની મુખ્ય પ્રવૃત્તિઓ

## (૩) દરીયાઈ મત્સ્યોદ્યોગ:-

- પરંપરાગત માછીમારોને સહાય ( પગડીયા માછીમાર સહાય, નાની હોડીઓ માટે બહારના યંત્રોમાટે તથા જાળ માટે સહાય)
- સલામત અને નફાકારક મત્સ્યોદ્યોગ (લાઇફ સેવીંગ ના સાધનો તથા જી.પી.એસ., ફીશ ફાઇન્ડર જેવા આધુનીક સાધનો ઉપર સહાય)
- આધુનીક સાધનો જેવાકે ઇલેક્ટ્રીક ઇકવીપમેન્ટ, સોલાર લેન્ટર્ન, સી.એલ.એફ. વિ. ઉપર સહાય.
- પાકીસ્તાન કસ્ટડીમા રહેલ માછીમારોનાં કુટુંબોને આર્થિક સહાય.

# મત્સ્યોદ્યોગ ખાતાની મુખ્ય પ્રવૃત્તિઓ

## (૪) આનુ સાંગિક સગવડો:-

- ત્રણ ફીશરીઝ ટર્મીનલ ડીવીઝન , વેરાવળ, માંગરોળ, પોરબંદર
- બે મત્સ્ય બંદરો , જખૌ તથા ધોલાઇ
- ૮- સુચિત મત્સ્ય બંદરો
- ૧૮ મત્સ્ય ઉત્તરાણ કેન્દ્રો
- ૧૧ - સુચિત મત્સ્ય ઉત્તરાણ કેન્દ્રો
- મત્સ્ય બંદરો ખાતે ડ્રેજીંગની સુવિધા
- વેરાવળ થી ઓખા વચ્ચે ડીપસી હાર્બરની સ્થાપના

# મત્સ્યોદ્યોગ ખાતાની મુખ્ય પ્રવૃત્તિઓ

(૫) કાયદાઓનું નિયમન

- મરચન્ટ શીપીંગ એક્ટ-૧૯૫૮ તથે ફીશીંગ બોટોનું રજીસ્ટ્રેશન
- ગુજરાત મત્સ્યોદ્યોગ કાયદો-૨૦૦૩ તથે ફીશીંગ લાયસન્સ
- બોટોની અવર જવર પર નિયંત્રણ
- ડીઝીલલાઇઝડ બોટ રજીસ્ટ્રેશન
- માછીમારોને બાયોમેટ્રીક કાર્ડ

# મત્સ્યોદ્યોગ ખાતાની મુખ્ય પ્રવૃત્તિઓ

## (૬) કલ્યાણકારી યોજનાઓ:-

- તમામ સક્રીય માછીમારોને રૂ. ૧.૦૦ લાખનું વીમા કવચ
- ઘરવિહોણા માછીમારોને વસાહતની સુવિધા
- આદિજાતિ તથા અનુ.જાતિની વસાહતમાંરોડ, લાઇટ, તથા પીવાના પાણીની સુવિધા.

## મત્સ્યોદ્યોગ ક્ષેત્રની પંચવર્ષિય યોજનાની જોગવાઈઓ

ક્રમ	વિગત	જોગવાઈ (રૂ. કરોડમાં)	ખર્ચ (રૂ. કરોડમાં)
૧	૧૦ મી પંચવર્ષિય યોજના	૭૮.૦૦	૫૧.૪૬
૨	૧૧ મી પંચવર્ષિય યોજના	૨૦૦.૨૦	૨૫૯.૩૦
૩	૧૨ મી પંચવર્ષિય યોજના	૪૯૩.૫૦	૪૯૩.૫૦



## ૧૨મી પંચવર્ષિય યોજનાની પ્રાથમીક જોગવાઈ સુચવતું પત્રક

ક્રમ	યોજનાનું નામ	૧૧મી પંચવર્ષિય યોજનાની જોગવાઈ રૂ. કરોડમાં	૧૨ મી પંચવર્ષિય યોજનાની સુચિત જોગવાઈ રૂ. કરોડમાં
૧	કમિશનર અને જીલ્લા અધિકારીઓ	૧.૦૦	૩૦.૦૦
૨	આંતરદેશીય મત્સ્યોદ્યોગ	૨૯.૦૦	૯૦.૦૦
૩	ભાંભરાપાણીનો મત્સ્યોદ્યોગ	૬૦.૦૦	૩૦.૦૦
૪	દરીયાઈ મત્સ્યોદ્યોગ	૭૫.૦૦	૨૭૨.૫૦
૫	ખરીદ વેંચાણ સહાયની યોજના	૫.૦૦	૨૦.૦૦
૬	વિસ્તરણ અને તાલીમ	૬.૦૦	૧૫.૦૦
૭	સહકાર(જૂથ વીમો)	૫.૦૦	૨.૦૦
૮	સંશોધન અને શિક્ષણ	૫.૦૦	૦.૦૦
૯	કચેરી મકાન/સ્ટાફ ક્વાર્ટર બાંધકામ	૨.૫૦	૧૫.૦૦
૧૦	માછીમાર વસાહત	૫.૭૦	૧૦.૦૦
૧૧	આઈ.ટી. એરમાર્કડ	૦.૦૦	૩.૦૦
૧૨	ટ્રાયબલ એરમાર્કડ	૬.૦૦	૬.૦૦
	કુલ સુચિત જોગવાઈ	૨૦૦.૨૦	૪૯૩.૫૦

## ૧૨મી પંચવર્ષિય યોજના તથા વર્ષ ૨૦૧૨-૧૩ ની જોગવાઈ સુચવતું પત્રક

ક્રમ	યોજનાનું નામ	૧૨ મી પંચવર્ષિય યોજનાની સુચિત જોગવાઈ રૂ. કરોડમાં	વર્ષ ૨૦૧૩-૧૪ની જોગવાઈ રૂ. કરોડમાં
૧	કમિશનર અને જીલ્લા અધિકારીઓ	૩૦.૦૦	૧.૯૬
૨	આંતરદેશીય મત્સ્યોદ્યોગ	૯૦.૦૦	૧૬.૬૭
૩	ભાંભરાપાણીનો મત્સ્યોદ્યોગ	૩૦.૦૦	૧૦.૬૫
૪	દરીયાઈ મત્સ્યોદ્યોગ	૯૭૯.૦૦	૪૧.૨૦
૫	ખરીદ વેંચાણ સહાયની યોજના	૨૦.૦૦	૧.૨૮
૬	વિસ્તરણ અને તાલીમ	૧૫.૦૦	૨.૧૩
૭	સહકાર(જૂથ વીમો)	૨.૦૦	૦.૩૩
૮	સંશોધન અને શિક્ષણ	૦.૦૦	૦.૦૦
૯	કચેરી મકાન/સ્ટાફ ક્વાર્ટર બાંધકામ	૧૫.૦૦	૩.૬૦
૧૦	માછીમાર વસાહત	૧૦.૦૦	૦.૩૮
૧૧	આઈ.ટી. એરમાર્કડ	૩.૦૦	૦.૬૦
૧૨	ટ્રાયબલ એરમાર્કડ	૬.૦૦	૧.૨૦
	કુલ સુચિત જોગવાઈ	૧૨૦૦.૦૦	૮૦.૦૦

# વર્ષ ૨૦૧૩-૧૪ ની યોજના માટે ની નવી યોજનાઓ

- નવી યોજનાઓ

1. મત્સ્ય બંદરોના વિકાસ માટેની કામગીરી હાથ ધરવા માટે ટેકનીકલ સેલ ઉભુ કરવું.
2. ભાંભરાપાણીના મત્સ્યોદ્યોગ માટે બર્ડ, ડોગ ફેન્સીંગ તથા પોલીથીન લાઇનીંગ માટે સહાયની યોજના.
3. માછીમારોની બોટો ઉપર સોલાર લાઇટની સુવિધા માટે સહાય.
4. ફોર સ્ટ્રોક ઓ.બી.એમ. મશીનની ખરીદી ઉપર સહાય.
5. મચ્છીની સુકવણી માટે સોલાર ડ્રાયરની ખરીદી ઉપર સહાય

## વર્ષ ૨૦૧૨-૧૩ ની યોજના માટે ની નવી યોજનાઓ(ચાલુ)

6. એલ.ઇ.ડી. ટીવી ની ખરીદી

7. મ.મ.નિ. હિંમતનગરની કચેરીના રીનોવેશન

8. ઉમરગામ તાલીમ કેન્દ્રના સ્ટાફ ક્વાર્ટર  
રીનોવેશન

